

# Raadsvoorstel

---

|                              |                                                                       |
|------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
| <b>Raadsvergadering d.d.</b> | : 17 september 2026                                                   |
| <b>Agendapunt</b>            | : Actualisatie verordening gemeentelijke begraafplaatsen              |
| <b>Onderwerp</b>             | : Verordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Aa en Hunze 2027 |
| <b>Portefeuillehouder</b>    | : wethouder R. Vedder                                                 |

---

## Onderwerp

Verordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Aa en Hunze 2027

## Voorgesteld besluit

1. De 'Verordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Aa en Hunze 2027' vast te stellen;

## Aanleiding

De meest recente versie van de verordening op de gemeentelijke begraafplaatsen dateert uit 2010. In de verordening zijn de regels en voorschriften voor het gebruik en het beheer van de gemeentelijke begraafplaatsen vastgelegd. De Wet op de lijkbezorging vormt hiervoor de wettelijke basis. Deze wet bepaalt onder andere dat de gemeenteraad ervoor dient te zorgen dat er binnen de gemeente gelegenheid is om te begraven. Binnen de kaders van de Wet op de lijkbezorging heeft de gemeente ruimte om zelf regels vast te stellen over het gebruik en beheer van gemeentelijke begraafplaatsen. Deze verordening geeft hier invulling aan.

Naar aanleiding van een concrete situatie is onlangs duidelijk geworden dat de verordening uit 2010 niet officieel bekend is gemaakt en daardoor niet in werking is getreden. Hierdoor is de vorige verordening uit 2004 nog steeds van kracht en zal deze formeel nog ingetrokken moeten worden. Dit wordt gelijktijdig met het vaststellen van de verordening 2027 geregeld. Zowel de verordening uit 2004 als 2010 bevat inmiddels verouderde bepalingen, terminologie en verwijzingen. Ook sluiten ze niet meer aan bij de huidige praktijk op de gemeentelijke begraafplaatsen. Hierdoor zijn bepaalde bepalingen in de praktijk niet meer goed uitvoerbaar.

Voor deze huidige actualisatie is de verordening uit 2010 als uitgangspunt genomen. In 2010 is ook een modelverordening door de VNG opgesteld vanwege enkele wijzigingen in de wetgeving. De verordening uit 2010 sluit aan bij de opzet van de modelverordening en ook in de huidige actualisatie wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de modelverordening. Afwijkingen staan benoemd in de bijlage.

## Wijzigingen

Met de nieuwe verordening worden onder andere de regels over de verschillende soorten graven, grafrechten, begravingen en asbezorging duidelijker vastgelegd. De belangrijkste wijzigingen worden hieronder vermeld. Een volledig overzicht staat in de bijlage.

- 
- Een duidelijke hoofdstukindeling en het aanpassen van de volgorde van bepalingen ten behoeve van de leesbaarheid;
  - Het toevoegen van de begraafplaats Eext;
  - Het aanpassen van verouderde terminologie (lijk wordt overledene);
  - Het aanpassen van de uitgifte van grafrechten van 30 jaar naar 20, 30 en 50 jaar voor meer keuzevrijheid voor nabestaanden;
  - Het verwijderen van de bepalingen over het lijkomhuyselbesluit (niet meer geldig) en de aula (niet in gemeentelijk eigendom);
  - Het toevoegen van een buitengewoon uur om begraven buiten reguliere tijden mogelijk te maken;
  - Het aanpassen van de termijn voor het kennisgeven van het doen begraven, as bijzetten of as verstrooien van 12:00 uur de werkdag ervoor naar drie werkdagen vooraf, vanwege de uitvoerbaarheid door de beheerder.
  - Het verduidelijken en uitbreiden van de regels over het ruimen van graven. Naast een brief aan de rechthebbende wordt het voornemen nu ook kenbaar gemaakt door het plaatsen van een bordje bij het graf, een mededeling op het informatiebord bij de ingang van de begraafplaats en/of een publicatie in de lokale krant.
  - Het verduidelijken van regels rond het verwijderen van grafbedekking. In de nieuwe verordening wordt dit voornemen per brief (indien een adres bekend is) of met een bordje bij het graf en op het mededelingenbord bij de begraafplaats kenbaar gemaakt.

### **Nadere regels**

De nieuwe verordening bepaalt bij verschillende artikelen dat het college hier nadere regels voor kan vaststellen. Deze nadere regels worden vastgelegd in het 'Uitvoeringsbesluit gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Aa en Hunze 2027'. Een voorbeeld van nadere regels zijn de specifieke openingstijden van de begraafplaatsen en details over de afmetingen van graven en grafmonumenten. Het college van B&W heeft het uitvoeringsbesluit vastgesteld in de collegevergadering van 25 augustus 2026 onder voorbehoud van vaststelling van de verordening door de raad. Dit is mogelijk, omdat aan de voorwaarde dat beide besluiten gelijktijdig in werking treden wordt voldaan.

De inhoud van de volgende artikelen worden van de verordening 2010 naar het uitvoeringsbesluit 2027 verplaatst vanwege het praktische karakter van de regels:

- Artikel 4: tijden van begraven en asbezorging (wordt artikel 3: openstelling)
- Artikel 7: indeling graven en asbezorging (wordt artikel 4: aantal overledenen en asbussen)
- Artikel 20: grafbeplanting (wordt artikel 14: grafbeplanting)
- Artikel 21: onderhoud door de gemeente (wordt artikel 17: onderhoud door de gemeente)
- Artikel 22: onderhoud door de rechthebbende (wordt artikel 18: onderhoud door de rechthebbende)
- Artikel 23: aansprakelijkheid (wordt artikel 16: aansprakelijkheid)
- Artikel 29: voorschriften (wordt artikel 2: inrichting register)

### **Dit willen we bereiken**

Een actuele en uitvoerbare juridische basis voor het beheer en gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen, met duidelijke regels en rechtszekerheid voor rechthebbenden en die bijdraagt aan een verzorgde en respectvolle omgeving voor bezoekers en nabestaanden.

### **Argumenten**

#### **1.1 De verordening uit 2010 is niet in werking getreden en verouderd**

De verordening uit 2010 is niet bekendgemaakt en daardoor niet in werking getreden. Bovendien bevat de verordening verouderde bepalingen en terminologie en sluit deze niet

---

meer aan bij de dagelijkse praktijk op de begraafplaats. Daarnaast is per 1 januari 2024 het eigendom van de begraafplaats in Eext overgegaan naar de gemeente. De verordening is op dit moment niet op deze begraafplaats van toepassing. Met de nieuwe verordening worden alle gemeentelijke begraafplaatsen onder één actuele verordening gebracht.

#### **1.2 De nieuwe verordening sluit beter aan op de huidige praktijk**

In de nieuwe verordening zijn verschillende bepalingen geactualiseerd om beter aan te sluiten op de huidige praktijk op de gemeentelijke begraafplaatsen. Zo zijn de mogelijkheden voor asbestemmingen geactualiseerd en zijn termijnen voor het uitgeven van grafrechten aangepast. Ook zijn bepalingen over het beheer en onderhoud van de begraafplaatsen verduidelijkt. Hiermee sluit de verordening beter aan op de huidige werkwijze van de beheerder en de administratie.

#### **1.3 De leesbaarheid en uitvoerbaarheid worden verbeterd**

De nieuwe verordening heeft een duidelijke hoofdstukindeling. Daarnaast zijn begrippen en definities verduidelijkt en zijn verschillende bepalingen opnieuw gerangschikt, zodat regels op een logischere plek in de verordening terug te vinden zijn.

In de verordening van 2010 staan een aantal praktische uitvoeringsregels. Deze zijn waar mogelijk van de verordening verplaatst naar het uitvoeringsbesluit. Hiermee wordt duidelijker onderscheid gemaakt tussen de kaders die door de raad zijn vastgesteld en de nadere regels voor de praktische uitvoering die door het college worden vastgesteld. Dit maakt het mogelijk om de praktische regels ten aanzien van de uitvoering eenvoudiger aan te passen wanneer daar aanleiding toe is.

#### **1.4 De raad is bevoegd om de nieuwe verordening vast te stellen**

Op grond van artikel 149 van de Gemeentewet maakt de raad de verordeningen die in het belang van de gemeente nodig worden geacht. De nieuwe Verordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Aa en Hunze 2027 valt hieronder. De gemeenteraad is daarom bevoegd om de nieuwe verordening vast te stellen.

#### **1.5 De actualisatie leidt niet tot fundamentele beleidswijzigingen**

De actualisatie is vooral gericht op het verduidelijken van bestaande regelgeving en het beter laten aansluiten van de regels op de huidige praktijk. De nieuwe verordening brengt geen fundamentele wijzigingen aan in het gemeentelijk beleid ten aanzien van het gebruik en beheer van de gemeentelijke begraafplaatsen. De wijzigingen zijn opgenomen in het 'overzicht was- wordt' in de bijlage.

#### **1.6 Belanghebbenden zijn in de gelegenheid gesteld om te reageren op de conceptstukken**

Hoewel participatie op grond van de participatieverordening niet verplicht is bij een beleidsarme wijziging van een verordening, zijn de uitvaartverenigingen en uitvaartondernemers in de gemeente in de gelegenheid gesteld om op de conceptstukken te reageren. Binnen de gestelde termijn (vijf weken) zijn geen reacties ontvangen. Zie ook de paragraaf communicatie en participatie.

### **Kanttekeningen**

#### **1.1 Toekomstige wijzigingen in landelijke wetgeving kunnen aanleiding geven tot een nieuwe actualisatie**

De inwerkingtreding van de Wet bestemming lichamen van overledenen (Wblo) is meerdere keren uitgesteld en wordt op dit moment voorzien op 1 januari 2028. Deze wet vervangt de huidige Wet op de lijkbezorging en moderniseert de regelgeving rondom overlijden, begraven

---

en cremen. Wijzigingen die verwacht worden zijn het toestaan van resomeren, het mogelijk maken van begraven binnen 24 uur en het begraven van twee personen in één kist.

Op dit moment is nog niet duidelijk welke gevolgen de nieuwe wet precies heeft voor de gemeentelijke regelgeving en hoe deze daarin verwerkt dient te worden. Het is niet wenselijk om de actualisatie van de huidige verordening uit te stellen in afwachting van de Wblo. De huidige verordening is verouderd en sluit niet meer aan bij de praktijk. Bovendien is de invoering van de Wblo al meerdere keren uitgesteld en staat de datum van 1 januari 2028 geenszins vast. Zodra de Wblo in werking treedt, wordt beoordeeld welke gevolgen dit heeft voor de gemeentelijke regelgeving en of het aanpassen van de verordening danwel uitvoeringsbesluit nodig is.

### **1.2 De verordening moet op termijn worden afgestemd op het omgevingsplan**

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet moeten regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving op termijn worden opgenomen in het omgevingsplan. Voor het omzetten van de bestaande regelgeving naar het omgevingsplan geldt een overgangperiode tot 1 januari 2032. Bij de actualisatie van de verordening is inzichtelijk gemaakt welke bepalingen op termijn over moeten naar het omgevingsplan. De nieuwe verordening vormt een geactualiseerde basis hiervoor, maar het is mogelijk dat er op het moment van het overzetten opnieuw naar de regels in de verordening moet worden gekeken.

### **Financiën**

Wijzigingen in de nieuwe verordening worden financieel vertaald in de verordening op de lijkbezorgingsrechten. De verordening op de lijkbezorgingsrechten wordt via de reguliere behandeling van de legesverordening aan de raad voorgelegd. Voor nieuwe termijnen van uitgifte van grafrechten, het verlengen van rechten, het begraven op bijzondere uren en het begraven op zaterdag worden tarieven opgenomen in de tarieventabel. Bij de bepaling van de bedragen wordt aangesloten bij de tarieven die in omringende en vergelijkbare gemeenten worden geheven. Naar verwachting hebben de wijzigingen geen noemenswaardige gevolgen voor de gemeentelijke begroting. De kostendekkendheid van de gemeentelijke begraafplaatsen maakt geen onderdeel uit van de actualisatie van de verordening.

### **Communicatie en participatie**

De verordening is een juridische regeling die voortvloeit uit de Wet op de lijkbezorging en uit praktische eisen van beheer en veiligheid. Dit betekent dat de ruimte voor participatie beperkt is. Op grond van de participatieverordening is participatie niet verplicht bij een beleidsarme wijziging van een verordening. Desalniettemin zijn de uitvaartverenigingen en uitvaartverzorger in onze gemeente in de gelegenheid gesteld om te reageren op de concept verordening en uitvoeringsbesluit. Zij beschikken vanuit hun betrokkenheid bij de dagelijkse gang van zaken op de begraafplaatsen over praktijkervaring met betrekking tot de toepassing van de regels.

De actualisatie van de verordening is toegelicht tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van de uitvaartverenigingen in gemeente Aa en Hunze in mei 2026. Hierbij waren alle uitvaartverenigingen aanwezig, namelijk Annen e.o., Annerveen, Grolloo, Rolde-Eext, Gieterveen, Gieten, Gasselte en Gasselternijveen. Vervolgens zijn de conceptstukken gedeeld. Uit deze consultatieronde zijn binnen de gestelde termijn (vijf weken) geen reacties ontvangen.

De vaststelling van de verordening wordt vermeld op de openbare besluitenlijst. De verordening wordt gepubliceerd via het elektronisch gemeenteblad op [www.officielebekendmakingen.nl](http://www.officielebekendmakingen.nl) en is te raadplegen via [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl). Daarnaast wordt het besluit op de gemeentepagina in De Schakel gepubliceerd en verschijnt er na vaststelling een nieuwsbericht op de website van gemeente Aa en

---

Hunze. De uitvaartverenigingen en uitvaartverzorgers in de gemeente worden met een bericht op de hoogte gesteld van de vaststelling.

### **Uitvoering**

Na vaststelling door de gemeenteraad wordt de verordening gepubliceerd en treedt deze in werking op 1 januari 2027. De verordening op de lijkbezorgingsrechten wordt aangepast en meegenomen in de reguliere behandeling van de legesverordening. Ook deze verordening zal na vaststelling in werking treden op 1 januari 2027. Het Uitvoeringsbesluit gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Aa en Hunze 2027 is in de collegevergadering van 25 augustus 2026 vastgesteld onder voorbehoud van vaststelling van de verordening door de raad en treedt eveneens in werking op 1 januari 2027.

### **Samenvatting voor publicatie Schakel (max. 5 regels)**

De gemeenteraad heeft de geactualiseerde verordening voor de gemeentelijke begraafplaatsen vastgesteld. De verordening vervangt de geldende verordening uit 2004. In de nieuwe verordening is de terminologie gemoderniseerd en zijn verouderde bepalingen verduidelijkt of verwijderd. Ook worden grafrechten voor 20, 30 en 50 jaar uitgegeven, waar dit voorheen alleen voor 30 jaar mogelijk was. Het kenbaar maken van een voornemen tot ruimen of verwijderen van grafbedekking is uitgebreid naar een brief, een bordje bij het graf en een mededeling op het informatiebord bij de begraafplaats. De verordening treedt in werking op 1 januari 2027.

### **Bijlagen**

1. Verordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Aa en Hunze 2027 (ter vaststelling)
2. Uitvoeringsbesluit gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Aa en Hunze 2027 (ter informatie; vaststelling door B&W onder voorbehoud van vaststelling verordening door de raad)
3. Overzicht was/wordt
4. Vergelijking met de modelverordening 2010

Met vriendelijke groet,

Het college van de gemeente Aa en Hunze,

mevrouw M. Zwartsenburg  
loco-secretaris

de heer A.W. Hiemstra  
burgemeester